

Dirk en Otto

en het geheimzinnige raadsel

"Ik ga het je niet vertellen", fluistert Dirk naar Otto.

"Maar misschien kan ik je wel helpen", fluistert Otto terug naar Dirk. "Er is iets, ik zie het gewoon".

Dirk kijkt beteuterd om zich heen. Hij weet dat zijn beste vriend Otto gelijk heeft. Hij zit inderdaad ergens mee. Het allerliefste zou hij alles aan Otto willen vertellen, maar hij durft het niet. Dirk is weggezonden in gedachte: "Ik kan het niet alleen oplossen. Ik kom er niet uit. Zal ik dan toch maar hulp van Otto vragen?"

"DIRK", brult de juf door het klaslokaal.

Dirk schrikt. Hij schrikt zo erg dat hij bijna van zijn stoel valt. Iedereen kijkt naar hem. Hij krijgt rode wangen van schaamte.

De juf spreekt hem streng toe: "Eerst zit je met Otto te kletsen en nu zit je niet op te letten. Wat is er toch met jou aan de hand vandaag? Als ik jou was, zou ik maar beginnen met opletten, jongeman, anders blijf je vanmiddag na de bel nog maar wat langer!"

NEEH, denkt Dirk. Daar heeft hij helemaal geen tijd voor. Vanmiddag moet hij iets heel belangrijks doen. Toch nog maar even opletten. Maar voordat hij dat gaat doen, schrijft hij snel nog even een briefje naar Otto: Zo onopvallend mogelijk schuift hij het briefje door naar Otto. Otto leest het briefje en knikt naar Dirk. Dirk weet nu dat hij op zijn vriend kan rekenen.

's Middags om 16.00 uur ontmoeten de twee vrienden elkaar. "Bedankt dat je bent gekomen", zegt Dirk. Otto knikt instemmend naar Dirk. "Laten we geen tijd verspillen; we moeten opschieten. Ik zal je alles vertellen. Het gaat om mijn vader, ik denk dat hij in gevaar is. Je weet toch dat mijn vader 's nachts werkt, hè?!"

Natuurlijk wist Otto dat. Heel het dorp wist dat Dirk zijn vader 's nachts werkte. Maar niemand wist voor wie hij werkte en wat hij 's nachts uitspookte. De raarste verhalen deden de ronde over de nachtelijke werkzaamheden van Dirk zijn vader. Otto had het wel eens aan Dirk gevraagd, maar Dirk had nooit antwoord gegeven op zijn vraag. Hij had zijn schouders opgehaald en gezegd dat hij het ooit nog wel eens zou vertellen.

Kom vanmiddag om
16.00 uur naar de vijver
bij het park,
achter de school.
Dan vertel ik je alles.

Dirk vertelt verder: "Mijn vader werkt bij de 'lichtpolitie'."

"De wat politie?"

Dirk probeert het zijn vriend uit te leggen. "De lichtpolitie is geen echte politie. Mijn vader werkt op een afdeling van een soort politie waar ze zich bezig houden met lichthinder."

Otto snapt er helemaal niets van. "Lichthinder? Wat is lichthinder?"

"Lichthinder is een moeilijk woord voor het last hebben van licht wanneer het eigenlijk donker hoort te zijn."

"Pffff", Otto begrijpt er steeds minder van. Zijn wenkbrauwen fronsend, "Hoe kan licht nu lastig zijn? Licht is toch juist heel handig in het donker zodat je iets kan zien?"

"Ja, voor sommige mensen is dat inderdaad heel handig. Maar niet altijd even goed voor je dag- en nachtritme. Dan raakt je lichaam in de war als het 's nachts licht is. Dan wil je lichaam wakker worden, omdat je lichaam denkt dat je al uit bed moet, terwijl het nog midden in de nacht is."

Otto kan het niet laten om Dirk toch nog even te storen in zijn verhaal. "Ja, maar als het 's nachts licht is buiten, dan doe je toch gewoon de gordijnen dicht. En als dat niet helpt zet je toch een zonnebril op?!"

De manier waarop Otto dit zegt, maakt Dirk aan het lachen. "Ja, dat is wel zo maar niet alleen mensen hebben last van dit licht, ook dieren hebben hier last van. En heb jij wel eens een uil met een zonnebril op gezien? Uilen leven en jagen 's nachts en slapen overdag. Ze hebben speciale nachtogen zodat ze goed kunnen zien in het donker. Uilen kunnen juist minder goed zien door al het licht van de straatlantaarns. Het dag- en nachtritme van allerlei nachtdieren wordt verstoord, omdat er in Nederland steeds meer kunstlicht komt. Kunstlicht komt van reclamemasten en van bedrijven die 's nachts hun lichten aan laten."

"Ik snap dat allemaal wel, dat al dat licht niet goed is voor de nachtdieren en voor de natuur. Maar als het nu helemaal donker is buiten dan gaan er toch allemaal ongelukken gebeuren omdat niemand dan meer iets kan zien? Dat is toch hartstikke onveilig?! We hebben toch niet voor niets lantaarnpalen?"

Dirk moet even nadenken over deze vraag. Hij weet dat hij hetzelfde wel eens aan zijn eigen vader heeft gevraagd. Zijn vader had het toen héél slim uitgelegd: "Veiligheid is belangrijk. En daar moeten we rekening mee houden. Maar de situatie van de nachtdieren is ook belangrijk en daar moeten we ook rekening mee houden. Daarom wil de 'lichtpolitie' dat mensen slim gaan verlichten. Zodat we én rekening kunnen houden met de nachtdieren én met de veiligheid van de mensen."

"Hoe kan je nu slim verlichten? Hoe kan een licht nu slim zijn? Een licht heeft toch helemaal geen hersens?!", merkt Otto slim op.

Dirk weet nog dat hij deze vraag ook aan zijn vader had gevraagd, maar weet niet meer precies wat zijn vader toen had gezegd. Oh ja, Dirk weet het weer:

"Als je slim verlicht, betekent dit niet dat lichten ineens hersenen krijgen. Dat kan natuurlijk niet. Maar het betekent dat je licht slim inzet, dus alleen daar waar het nodig is. Denk maar eens aan een koelkast."

"Oké, ik denk nu aan een koelkast", zegt Otto die het eigenlijk maar een rare vraag vindt van Dirk.

"Goed, doe dan nu in gedachten de deur van de koelkast open en vertel me wat je ziet in de koelkast."

Otto snapt niet wat die koelkast nou met slim verlichten te maken heeft. Maar Dirk keek zo serieus dat hij toch maar vertelde wat hij in gedachten in de koelkast zag liggen. "Ik zie melk, eieren, bloemkool en appelsap."

"Goed zo. En waarom kun je al deze dingen zien?"

"Euhm", mompelt Otto, "weet ik veel. Omdat ik ogen heb misschien..."

"Ja, omdat je ogen hebt. Maar waarom kunnen jouw ogen dit zien?"

"Omdat er een lichtje aanspringt als de koelkastdeur opengaat."

"Juist! En wat gebeurt er als de koelkastdeur weer dichtgaat?"

"Dan gaat het lampje weer uit."

"Inderdaad, zegt Dirk. En dat wordt nu bedoeld met slim verlichten. Alleen licht, als je het ook echt nodig hebt. Dat is toch slim?!"

Na het verhaal over de koelkast valt Dirk ineens helemaal stil. Zijn gezicht ziet wit en zijn onderlip trilt. "Wat is er?", vraagt Otto ongerust.

"Wat ik je vandaag eigenlijk wilde vertellen is dat mijn vader vanochtend niet is thuis gekomen."
-Dirk doet zijn best om niet in huilen uit te barsten- "Je weet toch dat mijn vader vroeg in de ochtend thuis-
komt van zijn werk. Dan maakt hij mijn boterhammen klaar en schrijft hij een briefje voor me. Dat briefje
doet hij op de koelkast, onder een magneet. Soms schrijft hij een grapje op. Vorige week stond op
een van de briefjes: Waar haalt een zeehond zijn geld vandaan? Antwoord: van de zandbank... Maar
soms schrijft hij ook een raadsel of iets wat ik die dag niet moet vergeten. Maar vanochtend hing er
zoiets raars achter de magneet. Echt zo'n geheimzinnig raadsel:

Otto kijkt Dirk met grote ogen aan. "Jeetje, wat een verhaal. En wat een geheimzinnig raadsel. Ik
snap alleen niet veel van het raadsel."

"Ik heb het raadsel al bijna opgelost", zegt Dirk opgewekt. "Maar nog niet helemaal." Dirk schudt
zijn hoofd. "Ik hoop zo dat je me kan helpen. Ik moet mijn vader vinden."

Otto probeert Dirk een beetje op te vrolijken en zegt: "Ik zal mijn best doen. Vertel me wat je al
hebt opgelost."

"Nou ten eerste, mijn vader heeft helemaal geen broer. Hij heeft alleen een zus. Maar ik weet
wel wat hij bedoelt met broer. Op het werk noemen ze mijn vader 'Dé uil'. Omdat hij 's nachts
werkt, een kleine ronde bril draagt en omdat hij volgens hemzelf een wijs man is. Als zijn collega's hem
overdag tegenkomen dan roepen ze: "Hé, meneer de uil."

"Nee, dat is mijn broer", roept mijn vader ze dan na. Tegen mij zegt hij dan: "De uil leeft 's nachts, overdag
ben ik meer een valk. De valk is namelijk een dagroofvogel en de uil een nachtroofvogel. De valk wordt ook
wel de broer van de uil genoemd."

"Maar in het raadsel zegt hij: zoek mijn echte broer. Dat betekent dus zoek de valk. Maar daarna zegt hij:
"en denk aan de broer van mijn broer". Maar de broer van de valk is dan toch weer de uil? Die zijn dan toch
broers van elkaar?" Dirk is ten einde raad. En de paniek begint langzaam toe te slaan.

"We moeten scherp blijven", sist Otto hem toe. "Wie zou nog meer de broer van de valk kunnen zijn? Heb je
geen verschillende soorten valken ofzo?"

"JE BENT GENIAAL!", schreeuwt Dirk van blijdschap naar Otto. "Dat ik daar zelf niet aan heb gedacht". "Wat?",
vraagt Otto die de reactie van Dirk niet snapt.

"We hebben het raadsel opgelost! Kijk dan, kijk naar het raadsel: Denk dan aan de broer van mijn broer. Een
soort valk is een torenvalk. We vergeten zijn echte broer de valk. Wat hou je dan over, juist 'toren'. En rara wat
zie je als je in de verte kijkt tussen de vijver en de grote Eik? JUIST. Je ziet een toren." "Snel, we moeten naar
de toren. Pak je fiets, we gaan."

Helemaal bezweet komen Dirk en Otto bij de toren aan. "Waar is het riet?"

"Wacht, hier is een sloot. En het staat hier helemaal vol met riet." Voorzichtig trekt Dirk wat riet op-
zij. "Hier, ik zie iets wits. Dirk wijst met zijn vinger naar een witte envelop. Daar moet de volgende
opdracht in zitten. Vlug, maak open!", roept Dirk naar Otto. Otto opent de envelop. Er zit een briefje
in. Er staat op geschreven:

Dirk en Otto kijken elkaar aan. Ze snappen er niets van, naar huis... "Kom, we moeten gauw naar
mijn huis!" Ze fietsen zo snel als ze kunnen naar het huis van Dirk. Daar aangekomen zien ze de auto
van Dirk zijn vader staan.

Beide jongens sprinten naar binnen. Daar zit de vader van Dirk. "Gelukkig, daar zijn jullie!", roept de vader van
Dirk. Dirk en zijn vader vliegen elkaar in de armen. "Sorry, dat ik er niet was vanochtend. En dan ook nog dat
briefje met dat raadsel. Mijn hele verrassing is in de soep gelopen." "Papa, het geeft niet. Gelukkig ben je nog
heel en is er niets met je aan de hand. Ik dacht dat je ontvoerd was of zoiets."

"Nee, joh. Er waren wat problemen op mijn werk waardoor mijn dienst was uitgelopen en ik niet op tijd
thuis kon zijn. Het briefje met het raadsel had ik gisteren al geschreven. Maar deze domme pappa was hele-

*De nacht vraagt jou om hulp:
Help de nacht, zoek mijn echte broer.
Denk aan de broer van mijn broer en vergeet
mijn echte broer.
Kijk tussen de vijver door en de grote Eik.*

*Haast je naar dat wat je ziet.
Daar ligt de volgende opdracht, wachtend op
jou in het riet...*

*Wacht op het donker.
Kijk om je heen, kijk naar de
toren.
Oonthoud wat je ziet, ga naar huis
Thuis, krijg je meer informatie te
horen...*

maal vergeten dat hij het raadsel al aan de koelkast had gehangen. Dus toen je vanmiddag maar niet thuis kwam, was ik super ongerust. Toen ik ineens weer aan het raadsel dacht, ben ik je snel gaan zoeken.

"Nou, pap, je moet me nooit meer zo ongerust maken. "Maar op het briefje dat we bij de toren gevonden hebben, stond dat we thuis meer informatie zouden krijgen..."

Zijn vader moet lachen. "Nieuwsgierig zal je altijd blijven, hè, kapitein Dirk. Maar jij en je vriend Otto hebben wel wat uitleg verdiend na die lange en moeilijke zoektocht van jullie. Luister en huiver... Het laatste jaar ben ik voor mijn werk bezig geweest met een zeer geheime opdracht, waarom het zo licht is in het donker en wie daar verantwoordelijk voor zijn. Nachtenlang heb ik langs allerlei bedrijven, kerken, torens en terreinen gereden. Bij veel van deze gebouwen schijnt 's nachts licht. Soms om reclame te maken voor een bedrijf, denk maar eens aan Mac Donalds met de grote gele M die licht geeft in het donker. Daarom heb ik deze organisaties gevraagd om voor één nacht het licht uit te doen. Zodat we voor één nacht weer kunnen genieten van de duisternis. Deze nacht heb ik: De Nacht van de Nacht genoemd. Daarom had ik dat raadsel voor Dirk verzonnen. Om hem het verschil tussen een verlichte nacht en een donkere nacht te laten zien. Daarom moesten jullie de verlichte toren in het donker zien. Zodat jullie met eigen ogen konden zien hoe verlicht de toren en alle bedrijven achter de toren zijn."

De volgende avond om 20.00 uur staan Otto, Dirk en zijn vader bij de toren. Het is helemaal pikkedonker. Het is een heldere nacht en alle sterren zijn goed te zien. Het is zo mooi, alle bedrijven achter de toren hebben het licht uitgedaan. "Mooi hè?!", vraagt de vader van Dirk aan de twee vrienden. Ze knikken allebei. "Voordat ik het vergeet. Ik heb nog een leuk cadeau voor jullie allebei. Omdat jullie dat moeilijke raadsel hebben opgelost." Dirk en Otto maken het cadeau snel open. Er zit een hele mooie uilenmagneet in. Een herinnering aan vandaag, aan de mooie donkere nacht, voor op de koelkast. "Een uil zodat jullie aan mij denken en voor op de koelkast zodat jullie onthouden wat slim verlichten is."

In de verte horen ze: "Joehoe, Joehoe..." "Hey jongens dat lijkt wel een uil. Wat raar, een uil zegt toch: "Oehoe, oehoe?" Dirk lacht en zegt: "Ik denk dat dit een blij uil is. Eindelijk kan hij weer goed zien in het donker. Joehoe!"

Einde

Dit verhaal wordt u aangeboden door:

De Provinciale **Milieufederaties**

Tekst: Janneke Donkers